

ความ

พึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอน ออนไลน์ ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ภายใต้มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของ เชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ธนะชัย สามล^{1*} จินดา อารงอาจริยกุล²

รับบทความ: 6 พฤษภาคม 2568 แก้ไขบทความ: 11 มิถุนายน 2568 ตอรับบทความ: 11 กรกฎาคม 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับความพึงพอใจของนักศึกษา ระดับปริญญาตรีต่อการสอนออนไลน์ 2) เปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรีต่อการสอนออนไลน์ และ 3) ศึกษาสภาพปัญหาในการเรียนแบบออนไลน์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีต่อการสอนออนไลน์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ภายใต้มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 246 รูป/คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน T-Test และ One-way ANOVA ผลการศึกษาพบว่า 1) นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์อยู่ในระดับมาก มีความพึงพอใจด้านการสอบและวัดผลประเมินผลมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านผู้สอนและคุณภาพการสอน และด้านปัจจัยเกื้อหนุน 2) ปัจจัยพื้นฐานของนักศึกษาที่มีสมณเพศ/เพศ คณะ ช่องทางในการเรียน อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียน และสถานที่ที่นักศึกษาใช้ในการเรียนแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน ในขณะที่อายุและชั้นปีกับความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ไม่แตกต่างกัน และ 3) นักศึกษามีปัญหาในการเรียนแบบออนไลน์ในระดับมาก ปัญหาที่นักศึกษพบในการเรียนแบบออนไลน์มากที่สุด คือ บรรยากาศไม่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ เช่น อากาศร้อน เสียงดัง ดังนั้นควรพัฒนารูปแบบบริหารและจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนอาจารย์ พร้อมวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกเพิ่มเติม

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ มหาวิทยาลัย เชื้อไวรัสโคโรนา 2019

¹ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

* อีเมล: nachai.samol@gmail.com

² มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Student Satisfaction with Online Learning Management at Mahamakut Buddhist University Under COVID-19 Preventive Measures

Thanachai Samol ^{1*}
Jinda Thomrongajariyakul ²

Abstract

This quantitative research aimed to: (1) examine the level of undergraduate students' satisfaction with online learning, (2) compare the levels of undergraduate students' satisfaction with online teaching, and (3) explore the challenges faced by undergraduate students in online learning at Mahamakut Buddhist University under the preventive measures for the COVID-19 pandemic. The sample consisted of 246 individuals selected using an accidental sampling method. The research instrument was a questionnaire, and data were analyzed using descriptive statistics, including frequency, percentage, mean, and standard deviation, as well as inferential statistics such as T-test and One-way ANOVA.

The findings revealed that: (1) students' overall satisfaction with online learning was at a high level. Among the aspects assessed, the highest satisfaction was observed in examinations and assessments, followed by curriculum and content, learning process, instructors and teaching quality, and supportive factors; (2) fundamental characteristics of students—such as monastic status/gender, faculty, learning platform, learning device, and place of study—are associated with differing levels of satisfaction with online learning. In contrast, age and year of study do not show significant differences in students' satisfaction with online learning at Mahamakut Buddhist University; (3) students encountered a high level of challenges in online learning, with the most prominent issue being the lack of a conducive learning environment. For example, hot weather and loud noise. Therefore, it is essential to develop a management model and allocate resources to support instructors, along with conducting qualitative research to obtain in-depth analytical data.

Keywords: Satisfaction, Online Learning Management, University, COVID-19

¹ Office of the Election Commission

* Email: nachai.samol@gmail.com

² Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

บทนำ

การมาเยือนของวิกฤตโรคระบาดหรือโรคอุบัติใหม่ ทำให้เกิดคำถามเกี่ยวกับระบบการศึกษา หลากหลายด้าน อาทิ จะสามารถออกแบบการเรียนรู้ในยุค COVID-19 ให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร ทักษะ และหลักสูตรโลกการศึกษารูปแบบใหม่หลังจากนี้ควรเป็นแบบใด เทคโนโลยีจะเข้ามามีบทบาทด้านการเรียนรู้ หรือทำให้ความเหลื่อมล้ำแย่กว่าเดิม จริงหรือไม่ที่เราสามารถเปลี่ยนวิกฤตครั้งนี้ให้กลายเป็นโอกาสด้าน การศึกษา จากความผิดปกติแบบใหม่ที่ไม่เหมือนเดิม (New Abnormal) ที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษา ทำให้สถานศึกษาต้องแสวงหาความอยู่รอดและต้องปรับตัว เนื่องจากวิกฤต COVID-19 เป็นบททดสอบครั้ง ใหญ่ในการบริหารจัดการศึกษาที่ต้องปรับเปลี่ยนวิธีคิดใหม่ให้สอดคล้องกับความปกติใหม่ที่เกิดขึ้น (สุวิมล มจรุส, 2564) อันส่งผลให้รูปแบบการเรียนการสอนต้องมีการเปลี่ยนแปลงไป ซึ่ง New Normal ของสภาพ ทางการเรียนรู้อันเนื่องมาจากการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 เช่น การเรียนรู้จะมีช่องทาง สำหรับเข้าถึงที่หลากหลายมากขึ้น โดยเฉพาะช่องทางการเรียนรู้ออนไลน์

การออกแบบการเรียนรู้ตามยุคปกติวิถีใหม่ จะต้องอาศัยปัจจัยหลายประการเกื้อหนุนกัน เช่น ความรู้และความสามารถด้านวิชาชีพครู ความรู้ด้านเนื้อหาสาระ ทักษะด้านเทคโนโลยีของผู้สอน เป็นต้น ซึ่ง อาจจะเป็น New normal ของครูในอนาคต โดยการจัดการเรียนรู้ตามแนววิถีชีวิตใหม่นั้น ผู้สอนจะต้อง ออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน โดยการเรียนรู้ของไทยไม่ควรปรับแค่ กระบวนการเรียนรู้ในห้องเรียน แต่ต้องปรับใหญ่ทั้งระบบการเรียนรู้ที่ต้องสอดคล้องกันและเชื่อมโยงกับ การเรียนรู้ของเด็ก เช่น กระชับหลักสูตร ปรับให้สอดคล้องกับสถานการณ์ COVID-19 และสื่อสารให้ ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนทราบ เพิ่มความยืดหยุ่นของโครงสร้างเวลาเรียนและความหลากหลายของรูปแบบ การเรียนรู้ เป็นต้น (ภูษิมา ภิญญินวัฒน์, 2563)

จากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ส่งผลให้มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยได้ออก ประกาศเรื่อง มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) (ฉบับที่ 2) ลงวันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2563 ระบุให้จัดการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยส่วนกลาง และวิทยาเขต สิรินครราชวิทยาลัย ยกเว้นในรูปแบบออนไลน์ และต่อมาได้มีประกาศมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของ เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) (ฉบับที่ 8) ลงวันที่ 24 ธันวาคม พ.ศ.2563 กำหนดมาตรการทางวิชาการ สำหรับการจัดการเรียนการสอนและการบริการทางวิชาการแก่นักศึกษา ให้ดำเนินการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เท่านั้น จากประกาศดังกล่าวส่งผลให้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เปลี่ยนแปลงไป ในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนจากรูปแบบเดิม (on-site) เป็นรูปแบบออนไลน์ (online) (ชนะชัย สามล และคณะ 2566) ซึ่งการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ประสบปัญหาหลายด้าน โดยเฉพาะความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงอุปกรณ์และเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักเรียนในพื้นที่ชนบท ส่งผลให้ ขาดโอกาสในการเรียนรู้อย่างเท่าเทียม ขณะเดียวกันครูจำนวนมากยังขาดทักษะด้านเทคโนโลยีและ

การออกแบบการเรียนรู้ ทำให้การเรียนออนไลน์ขาดความน่าสนใจและไม่ตอบสนองผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้สิ่งแวดล้อมในบ้านไม่เอื้อต่อการเรียนและการสื่อสารระหว่างครูกับนักเรียนลดลง ส่งผลต่อการพัฒนาทางสังคมของผู้เรียน แม้จะมียุทธศาสตร์สนับสนุน แต่การบริหารจัดการยังขาดความเป็นระบบและต่อเนื่อง (สกนธ์ชัย ชะนูนันท์ และสุริยา ชาญ, 2567)

จากปัญหาดังกล่าวจึงนำมาสู่การศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ภายใต้มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 เพื่อนำผลการศึกษาไปปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความคาดหวังและความต้องการของนักศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรีต่อการสอนออนไลน์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ภายใต้มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรค COVID-19
2. เปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรีต่อการสอนออนไลน์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ภายใต้มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรค COVID-19
3. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการเรียนแบบออนไลน์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีต่อการสอนออนไลน์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ภายใต้มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรค COVID-19

วรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ความพึงพอใจของนักศึกษาในการจัดการเรียนการสอน หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติทางบวกของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ผู้สอน ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลาและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ จำแนกออกเป็น 5 ด้าน

1. ด้านหลักสูตรและเนื้อหา หมายถึง การออกแบบองค์ความรู้ให้มีความสอดคล้อง ชัดเจน กระชับ และมีระดับความยากง่ายที่เหมาะสมกับผู้เรียนและระยะเวลา รวมถึงต้องเอื้อต่อการเข้าถึงที่ง่าย สะดวก และสามารถทบทวนซ้ำได้ตลอดเวลา เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและคุ้มค่าที่สุด (กาญจนา ปาสาตัง และประภาพร จำเริญ, 2564; พรพิมล เพ็ญประภา และธนวัฒน์ ชาวโพธิ์, 2565; สุชนิษฐ์ สังขสูตร และจอมเดช ตรีเมฆ, 2564)

2. ด้านผู้สอนและคุณภาพการสอน หมายถึง การประเมินความสามารถของผู้สอนในการถ่ายทอดเนื้อหาอย่างชัดเจน มีการออกแบบกิจกรรมที่ยืดหยุ่นเหมาะสมกับออนไลน์ และแสดงความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการเตรียมสื่อที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมี

ประสิทธิภาพ (กาญจนา ปาสาดัง และประภาพร จำเริญ, 2564; พรพิมล เพ็ญประภา และธนวัฒน์ ชาวโพธิ์, 2565; ณัฐศรัณย์ ทฤษฎีคุณ และคณะ, 2564)

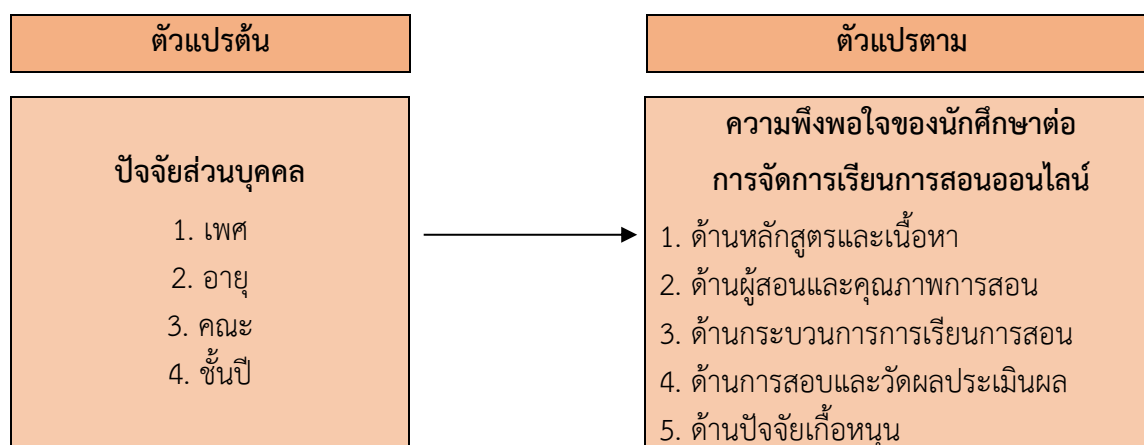
3. ด้านกระบวนการการเรียนการสอน หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน โปร่งใส ทั้งการชี้แจง กฎเกณฑ์และการประเมินผล มีการใช้ช่องทางและสื่อที่เหมาะสมกับออนไลน์ ให้นักศึกษามีส่วนร่วมและเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น พร้อมทั้งจัดบรรยากาศที่เป็นกันเอง และยืดหยุ่นให้เข้าถึงการเรียนและปรึกษาได้ตลอดเวลา (กาญจนา ปาสาดัง และประภาพร จำเริญ, 2564; พรพิมล เพ็ญประภา และธนวัฒน์ ชาวโพธิ์, 2565; สุขนิษฐ์ สังขสูตร และจอมเดช ตรีเมฆ, 2564)

4. ด้านการสอบและวัดผลประเมินผล หมายถึง การจัดการประเมินที่ชัดเจน โปร่งใส โดยการชี้แจง ระเบียบและใช้วิธีการสอบที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา มีข้อสอบที่เหมาะสมกับเวลาและความยากง่าย พร้อมทั้งใช้ระบบสอบออนไลน์ที่เหมาะสม และมีการรายงานผลคะแนนให้ตรวจสอบได้ (กาญจนา ปาสาดัง และประภาพร จำเริญ, 2564; พรพิมล เพ็ญประภา และธนวัฒน์ ชาวโพธิ์, 2565; ณัฐศรัณย์ ทฤษฎีคุณ และคณะ, 2564)

5. ด้านปัจจัยเกื้อหนุน หมายถึง ทรัพยากรและสภาพแวดล้อมที่จำเป็นต่อการเรียนออนไลน์ ทั้งการสนับสนุนอุปกรณ์และอินเทอร์เน็ตจากมหาวิทยาลัย การมีอุปกรณ์ที่เพียงพอของนักศึกษา คุณภาพสัญญาณที่เสถียร ช่องทางที่เข้าถึงง่าย บรรยากาศที่กระตุ้นการเรียนรู้ และการมีระบบช่วยเหลือแก้ไขปัญหาสำหรับนักศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ (พรพิมล เพ็ญประภา และธนวัฒน์ ชาวโพธิ์, 2565; สุขนิษฐ์ สังขสูตร และจอมเดช ตรีเมฆ, 2564; สุรชาติ พุทธิมา และชโรชินี ชัยมินทร์, 2564: 47)

นอกจากนี้เพื่อให้เข้าใจความพึงพอใจของนักศึกษามากขึ้น จะทำการศึกษาสภาพปัญหาในการเรียนแบบออนไลน์ของนักศึกษา ทั้งปัญหาด้านสภาพแวดล้อม ปัญหส่วนบุคคล ปัญหาด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ และปัญหาด้านการเรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) พื้นที่วิจัย ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ส่วนกลาง จังหวัดนครปฐม มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และวิธีการกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ส่วนกลาง จังหวัดนครปฐม จำนวน 636 รูป/คน จากการคำนวณกลุ่มตัวอย่างตามสูตรการคำนวณของ Taro Yamane ส่งผลให้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 246 รูป/คน และใช้วิธีการสุ่มแบบใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

2. เครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามออนไลน์ (Online Survey) ผ่าน Google Forms แบบสอบถามจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล และส่วนที่ 2 ความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรีต่อการสอนออนไลน์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ภายใต้มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นคำถามปลายปิด (Close – Ended Questionnaires) และเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ขั้นแรกจะวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หลังจากนั้นจะวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปร 2 ตัวที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Samples T-Test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้น (ปัจจัยส่วนบุคคล และข้อมูลพื้นฐานด้านการเรียน) และตัวแปรตาม (ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน) จำแนกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด แปลความหมายของคะแนน ดังนี้

4.51 – 5.00 คะแนน	หมายถึงนักศึกษามีความพึงพอใจมากที่สุด
3.51 – 4.50 คะแนน	หมายถึงนักศึกษามีความพึงพอใจมาก
2.51 – 3.50 คะแนน	หมายถึงนักศึกษามีความพึงพอใจปานกลาง
1.51 – 2.50 คะแนน	หมายถึงนักศึกษามีความพึงพอใจน้อย
1.00 – 1.50 คะแนน	หมายถึงนักศึกษามีความพึงพอใจน้อยที่สุด

4. ขอบเขตด้านพื้นที่วิจัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ส่วนกลาง จังหวัดนครปฐม

5. ขอบเขตด้านระยะเวลา 31 ตุลาคม 2566 - 31 ตุลาคม 2567

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 264 รูป/คน จากการศึกษาพบว่า โดยส่วนใหญ่เป็นคฤหัสถ์หญิง จำนวน 117 รูป/คน (ร้อยละ 44.3) รองลงมา ได้แก่ คฤหัสถ์ชาย พระสงฆ์ และสามเณร คิดเป็นร้อยละ 32.6, 12.1 และ 11.0 ตามลำดับ ส่วนใหญ่อายุ 20 ปี จำนวน 84 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 31.8 รองลงมา ได้แก่ 21 ปี, 19 ปี, น้อยกว่า 19 ปี, 22 ปี และมากกว่า 22 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.7, 18.2, 11.7, 10.2 และ 5.3 ตามลำดับ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่กำลังศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 92 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 34.8 รองลงมา ได้แก่ ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 27.7, 21.6 และ 15.9 ตามลำดับ นอกจากนี้ส่วนใหญ่อำเภอการศึกษา คณะศาสนาและปรัชญา จำนวน 100 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 37.9 รองลงมา ได้แก่ คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 31.4, 19.7 และ 11.0 ตามลำดับ

ช่องทางการเรียนออนไลน์ส่วนใหญ่ใช้ระบบ Zoom Meeting มากที่สุด จำนวน 175 รูป/คน หรือคิดเป็นร้อยละ 66.3 สำหรับอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนออนไลน์ พบว่า นักศึกษาแต่ละคนใช้อุปกรณ์ในการเรียนออนไลน์มากกว่า 1 ชนิด โดยเรียนผ่านคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กและโทรศัพท์มือถือมากที่สุด จำนวน 175 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 66.3 และเรียนผ่านโทรศัพท์มือถือและไอแพด จำนวน 89 รูป/คน หรือคิดเป็นร้อยละ 33.7 ส่วนสถานที่ที่นักศึกษาใช้ในการเรียนออนไลน์มากที่สุด คือ บ้านและหอพัก จำนวน 118 รูป/คน หรือคิดเป็นร้อยละ 44.7

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรีต่อการสอนออนไลน์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ภายใต้มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ จำแนกรายด้าน (N=264)

ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์	ระดับความพึงพอใจ			
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
ด้านหลักสูตรและเนื้อหา	4.42	0.290	มาก	2
ด้านผู้สอนและคุณภาพการสอน	4.17	0.120	มาก	4
ด้านกระบวนการเรียนการสอน	4.21	0.151	มาก	3
ด้านการสอบและวัดผลประเมินผล	4.50	0.372	มาก	1
ด้านปัจจัยเกื้อหนุน	4.16	0.148	มาก	5
รวม	4.29	0.195	มาก	

จากตาราง พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.29 คะแนน โดยมีความพึงพอใจด้านการสอบและวัดผลประเมินผลมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$) รองลงมา ได้แก่ ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ($\bar{X} = 4.42$) ด้านกระบวนการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.21$) ด้านผู้สอนและคุณภาพการสอน ($\bar{X} = 4.17$) และด้านปัจจัยเกื้อหนุน ($\bar{X} = 4.16$)

เมื่อศึกษาเป็นรายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ด้านหลักสูตรและเนื้อหาในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นแล้วส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมาก – มากที่สุด ประเด็นที่นักศึกษามีความพึงพอใจมากที่สุด คือ เนื้อหาที่เรียนมีความเหมาะสมกับระยะเวลาในการเรียน ($\bar{X} = 4.66$) รองลงมา ได้แก่ เนื้อหาในการเรียนมีระดับความยากง่ายที่เหมาะสมกับผู้เรียน ($\bar{X} = 4.65$) และเนื้อหามีความกะทัดรัดชัดเจนง่ายต่อการทำความเข้าใจ ($\bar{X} = 4.64$ คะแนน) ส่วนประเด็นที่นักศึกษามีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ เนื้อหาสื่อความหมายได้ชัดเจนและเหมาะสมกับผู้เรียน ($\bar{X} = 4.02$) และปริมาณของเนื้อหาแต่ละเรื่องเหมาะสมกับเวลาในการเรียนออนไลน์ ($\bar{X} = 4.05$)

นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ด้านผู้สอนและคุณภาพการสอนในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นแล้วส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมาก – มากที่สุด ประเด็นที่นักศึกษามีความพึงพอใจมากที่สุด คือ อาจารย์ผู้สอนมีการทบทวนเนื้อหาและสอบถามความเข้าใจกับนักศึกษาอยู่ตลอดเวลา ($\bar{X} = 4.64$) รองลงมา ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนมีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ ($\bar{X} = 4.61$) และอาจารย์ผู้สอนมีการส่ง/อัปโหลดไฟล์สื่อการเรียนการสอน รวมทั้งเอกสารประกอบการสอน เรียบร้อยก่อนการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.04$) ส่วนประเด็นที่นักศึกษามีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ได้ยินเสียงของอาจารย์ผู้สอนอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 3.99$) และอาจารย์ผู้สอนมีการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่นและเหมาะสมกับรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ ($\bar{X} = 4.00$)

นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ด้านกระบวนการเรียนการสอนในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นแล้วส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมาก – มากที่สุด ประเด็นที่นักศึกษามีความพึงพอใจมากที่สุด คือ อาจารย์ผู้สอนมีการทำความเข้าใจและชี้แจงข้อมูลการจัดการเรียนการสอน กฎเกณฑ์ข้อปฏิบัติของรายวิชา รวมถึงวิธีการวัดผลประเมินผลให้แก่นักศึกษาผ่านระบบออนไลน์ ($\bar{X} = 4.67$) รองลงมา ได้แก่ ช่องทางการเรียนการสอนและสื่อประกอบการเรียนการสอนมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.65$) และอาจารย์ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการเลือกใช้โปรแกรม/ช่องทางในการเรียนออนไลน์ ($\bar{X} = 4.62$) ส่วนประเด็นที่นักศึกษามีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ งาน/การบ้านที่อาจารย์ผู้สอนมอบหมายมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 3.98$) และมีช่องทางให้นักศึกษาได้ปรึกษาเกี่ยวกับรายวิชา นอกเวลาเรียนผ่านระบบออนไลน์ ($\bar{X} = 4.00$)

นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ด้านการสอบและวัดผลประเมินผลในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นแล้วส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมาก – มาก

ที่สุด ประเด็นที่นักศึกษาให้ความสนใจมากที่สุด คือ จำนวนข้อสอบมีความเหมาะสมกับระยะเวลาในการสอบ ($\bar{X} = 4.67$) รองลงมา ได้แก่ มีการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ตามเอกสารอธิบายรายวิชาที่กำหนดไว้ ($\bar{X} = 4.64$) และแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.60$) ส่วนประเด็นที่นักศึกษาให้ความสนใจน้อยที่สุด คือ มีการรายงานคะแนน/ผลการสอบ และเปิดโอกาสให้นักศึกษาสามารถตรวจสอบคะแนนของตนเองได้ ($\bar{X} = 3.98$) และข้อสอบมีระดับความยากง่ายที่เหมาะสม และสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน ($\bar{X} = 4.47$)

นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ด้านปัจจัยเกื้อหนุนในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นแล้วส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมาก – มากที่สุด ประเด็นที่นักศึกษามีความพึงพอใจมากที่สุด คือ มหาวิทยาลัย/อาจารย์ผู้สอน สามารถช่วยแก้ปัญหา/ช่วยเหลือนักศึกษาที่มีปัญหาในการเรียนออนไลน์ ($\bar{X} = 4.65$) รองลงมา ได้แก่ บรรยากาศในการเรียนมีความเหมาะสม สามารถกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ($\bar{X} = 4.20$) และมหาวิทยาลัยมีการสนับสนุนอุปกรณ์ในการเรียนการสอน เช่น การลงโปรแกรม การจัดหาสัญญาณอินเทอร์เน็ตสำหรับใช้เรียนออนไลน์ ($\bar{X} = 4.09$) ส่วนประเด็นที่นักศึกษามีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ นักศึกษามีอุปกรณ์ที่ต้องใช้ประกอบการเรียนอย่างเพียงพอและเหมาะสม ($\bar{X} = 3.97$) และคุณภาพของสัญญาณอินเทอร์เน็ตมีความเสถียรและเร็วเพียงพอสำหรับเรียนออนไลน์ ($\bar{X} = 4.00$)

3. ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรีต่อการสอนออนไลน์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ภายใต้มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

จากการศึกษา พบว่า ผลการทดสอบความเท่ากันของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์จำแนกตามเพศ/สมณเพศ มีค่า Sig. เท่ากับ 0.000 (ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05) หมายความว่า นักศึกษาที่มีเพศ/สมณเพศแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์แตกต่างกัน ทั้งความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในภาพรวม (Sig. = 0.000) ด้านหลักสูตรและเนื้อหา (Sig. = 0.000) ด้านผู้สอนและคุณภาพการสอน (Sig. = 0.000) ด้านกระบวนการเรียนการสอน (Sig. = 0.000) ด้านการสอบและวัดผลประเมินผล (Sig. = 0.000) และด้านปัจจัยเกื้อหนุน (Sig. = 0.000)

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ที่มีเพศ/สมณเพศแตกต่างกันเป็นรายคู่ ตามตารางที่ 4.10 พบว่า นักศึกษาที่เป็นคฤหัสถ์หญิงมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์แตกต่างจาก นักศึกษาที่เป็นพระ สามเณร และคฤหัสถ์ชาย โดยคฤหัสถ์หญิงมีความพึงพอใจร้อยละ 4.14 น้อยกว่าพระ สามเณร และคฤหัสถ์ชาย ซึ่งมีความพึงพอใจร้อยละ 4.42, 4.37 และ 4.42 ตามลำดับ

ผลการทดสอบความเท่ากันของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์จำแนกตามอายุ มีค่า Sig. มากกว่า 0.05 (ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05) ทั้งความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในภาพรวม (Sig. = 0.466) ด้านหลักสูตรและเนื้อหา (Sig. =

0.404) ด้านผู้สอนและคุณภาพการสอน (Sig. = 0.324) ด้านกระบวนการการเรียนการสอน (Sig. = 0.294) ด้านการสอบและวัดผลประเมินผล (Sig. = 0.292) และด้านปัจจัยเกื้อหนุน (Sig. = 0.854) สรุปได้ว่า นักศึกษาที่มีอายุแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ไม่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบความเท่ากันของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์จำแนกตามชั้นปี มีค่า Sig. มากกว่า 0.05 (ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05) ทั้งความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในภาพรวม (Sig. = 0.979) ด้านหลักสูตรและเนื้อหา (Sig. = 0.768) ด้านผู้สอนและคุณภาพการสอน (Sig. = 0.930) ด้านกระบวนการการเรียนการสอน (Sig. = 0.866) ด้านการสอบและวัดผลประเมินผล (Sig. = 0.998) และด้านปัจจัยเกื้อหนุน (Sig. = 0.895) สรุปได้ว่า นักศึกษาที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ไม่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบความเท่ากันของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์จำแนกตามคณะ มีค่า Sig. เท่ากับ 0.000 (ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05) หมายความว่า นักศึกษาที่ศึกษาในคณะที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์แตกต่างกัน ทั้งความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในภาพรวม (Sig. = 0.000) ด้านหลักสูตรและเนื้อหา (Sig. = 0.000) ด้านผู้สอนและคุณภาพการสอน (Sig. = 0.000) ด้านกระบวนการการเรียนการสอน (Sig. = 0.000) ด้านการสอบและวัดผลประเมินผล (Sig. = 0.000) และด้านปัจจัยเกื้อหนุน (Sig. = 0.000)

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ที่ศึกษาในคณะที่แตกต่างกันเป็นรายคู่ ตามตารางที่ 4.14 พบว่า นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์แตกต่างจากนักศึกษาคณะสังคมศาสตร์ คณะศาสนาและปรัชญา และคณะมนุษยศาสตร์ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มีความพึงพอใจร้อยละ 4.14 น้อยกว่านักศึกษาคณะสังคมศาสตร์ คณะศาสนาและปรัชญา และคณะมนุษยศาสตร์ ซึ่งมีความพึงพอใจร้อยละ 4.43, 4.32 และ 4.26 ตามลำดับ นอกจากนี้ นักศึกษาคณะสังคมศาสตร์ยังมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์แตกต่างจากนักศึกษาคณะศาสนาและปรัชญา และคณะมนุษยศาสตร์ นักศึกษาคณะสังคมศาสตร์มีความพึงพอใจร้อยละ 4.43 สูงกว่านักศึกษาคณะศาสนาและปรัชญา และคณะมนุษยศาสตร์ ซึ่งมีความพึงพอใจเฉลี่ย 4.32 และ 4.26 ตามลำดับ ในขณะที่นักศึกษาคณะศาสนาและปรัชญา และคณะมนุษยศาสตร์มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ไม่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบความเท่ากันของค่าความแปรปรวนของความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์จำแนกตามช่องทางในการเรียนออนไลน์ พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในภาพรวม มีค่า Sig. = 0.046 ด้านหลักสูตรและเนื้อหา มีค่า Sig. = 0.023 ด้านผู้สอนและคุณภาพการสอน มีค่า Sig. = 0.006 และด้านการสอบและวัดผลประเมินผล มีค่า Sig. = 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า นักศึกษาที่ใช้ช่องทางในการเรียนออนไลน์แตกต่างกันมีค่าความแปรปรวนของความ

พึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในภาพรวม ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านผู้สอนและคุณภาพการสอน และด้านการสอบและวัดผลประเมินผลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงพิจารณาผลการทดสอบความเท่ากันของค่าความถี่เฉลี่ยระหว่างกลุ่ม ใช้ค่า t กรณีความแปรปรวนไม่เท่ากัน ซึ่งจากการทดสอบ พบว่า ค่า t ของความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในภาพรวม ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านผู้สอนและคุณภาพการสอน และด้านการสอบและวัดผลประเมินผลเท่ากับ 79.159, 58.733, 43.487 และ 56.600 ตามลำดับ และมีค่า Sig. = 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05

ในขณะที่การทดสอบความเท่ากันของค่าความแปรปรวนของความพึงพอใจของนักศึกษาด้านกระบวนการเรียนการสอน มีค่า Sig. = 0.143 และด้านปัจจัยเกื้อหนุน มีค่า Sig. = 0.815 ซึ่งมากกว่า 0.05 หมายความว่า นักศึกษาที่ใช้ช่องทางในการเรียนออนไลน์แตกต่างกันมีค่าความแปรปรวนของความพึงพอใจด้านกระบวนการเรียนการสอนและด้านปัจจัยเกื้อหนุนไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงพิจารณาผลการทดสอบความเท่ากันของค่าความถี่เฉลี่ยระหว่างกลุ่ม ใช้ค่า t กรณีความแปรปรวนเท่ากัน ซึ่งจากการทดสอบ พบว่า ค่า t ของความพึงพอใจด้านกระบวนการเรียนการสอนและด้านปัจจัยเกื้อหนุนเท่ากับ 29.982 และ 10.877 ตามลำดับ และมีค่า Sig. = 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05

จึงสรุปได้ว่า นักศึกษาที่มีช่องทางในการเรียนออนไลน์แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์แตกต่างกัน ทั้งความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในภาพรวม ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านผู้สอนและคุณภาพการสอน ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านการสอบและวัดผลประเมินผล และด้านปัจจัยเกื้อหนุน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาในภาพรวมของความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์จะพบว่า นักศึกษาที่เรียนผ่าน Zoom Meeting มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 4.43 มากกว่านักศึกษาที่เรียนผ่าน 3 ช่องทาง ได้แก่ Google Classroom, Zoom Meeting และ Facebook Live ซึ่งมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 4.02

ผลการทดสอบความเท่ากันของค่าความแปรปรวนของความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์จำแนกตามอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนออนไลน์ พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในภาพรวม มีค่า Sig. = 0.046 ด้านหลักสูตรและเนื้อหา มีค่า Sig. = 0.023 ด้านผู้สอนและคุณภาพการสอน มีค่า Sig. = 0.006 และด้านการสอบและวัดผลประเมินผล มีค่า Sig. = 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า นักศึกษาที่ใช้อุปกรณ์ในการเรียนออนไลน์แตกต่างกันมีค่าความแปรปรวนของความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในภาพรวม ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านผู้สอนและคุณภาพการสอน และด้านการสอบและวัดผลประเมินผลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงพิจารณาผลการทดสอบความเท่ากันของค่าความถี่เฉลี่ยระหว่างกลุ่ม ใช้ค่า t กรณีความแปรปรวนไม่เท่ากัน ซึ่งจากการทดสอบ พบว่า ค่า t ของความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในภาพรวม ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านผู้สอนและคุณภาพการสอน และด้านการสอบและวัดผลประเมินผลเท่ากับ 79.159, 58.733, 43.487 และ 56.600 ตามลำดับ และมีค่า Sig. = 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05

ในขณะที่การทดสอบความเท่ากันของค่าความแปรปรวนของความพึงพอใจของนักศึกษา ด้านกระบวนการเรียนการสอน มีค่า Sig. = 0.143 และด้านปัจจัยเงื่อนไข มีค่า Sig. = 0.815 ซึ่งมากกว่า 0.05 หมายความว่า นักศึกษาที่ใช้อุปกรณ์ในการเรียนออนไลน์แตกต่างกันมีค่าความแปรปรวนของความพึงพอใจด้านกระบวนการเรียนการสอนและด้านปัจจัยเงื่อนไขไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงพิจารณาผลการทดสอบความเท่ากันของค่าความถี่เฉลี่ยระหว่างกลุ่ม ใช้ค่า t กรณีความแปรปรวนเท่ากัน ซึ่งจากการทดสอบ พบว่า ค่า t ของความพึงพอใจด้านกระบวนการเรียนการสอนและด้านปัจจัยเงื่อนไขเท่ากับ 29.982 และ 10.877 ตามลำดับ และมีค่า Sig. = 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05

จึงสรุปได้ว่า นักศึกษาที่ใช้อุปกรณ์ในการเรียนออนไลน์แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์แตกต่างกัน ทั้งความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในภาพรวม ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านผู้สอนและคุณภาพการสอน ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านการสอบและวัดผลประเมินผล และด้านปัจจัยเงื่อนไข อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาในภาพรวมของความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์จะพบว่า นักศึกษาที่ใช้คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กและโทรศัพท์มือถือเป็นอุปกรณ์ในการเรียนมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 4.43 มากกว่านักศึกษาที่ใช้โทรศัพท์มือถือและไอแพดเป็นอุปกรณ์ในการเรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 4.02

ผลการทดสอบความเท่ากันของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์จำแนกตามสถานที่ที่นักศึกษาใช้ในการเรียนออนไลน์ มีค่า Sig. เท่ากับ 0.000 (ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05) หมายความว่า นักศึกษาที่เรียนในสถานที่ที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์แตกต่างกัน ทั้งความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในภาพรวม (Sig. = 0.000) ด้านหลักสูตรและเนื้อหา (Sig. = 0.000) ด้านผู้สอนและคุณภาพการสอน (Sig. = 0.000) ด้านกระบวนการเรียนการสอน (Sig. = 0.000) ด้านการสอบและวัดผลประเมินผล (Sig. = 0.000) และด้านปัจจัยเงื่อนไข (Sig. = 0.000)

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ที่สถานที่ที่ใช้ในการเรียนแตกต่างกันเป็นรายคู่ ตามตารางที่ 4.18 พบว่า นักศึกษาที่เรียนที่บ้านมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์แตกต่างจากนักศึกษาที่เรียนที่วัด และนักศึกษาที่เรียนที่บ้านและหอพัก (เรียน 2 สถานที่) และนักศึกษาที่เรียนที่วัดมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์แตกต่างจากนักศึกษาที่เรียนที่บ้านและหอพัก (เรียน 2 สถานที่) เช่นเดียวกัน นักศึกษาที่เรียนที่บ้านและหอพัก (เรียน 2 สถานที่) มีความพึงพอใจเฉลี่ยมากที่สุดคือ 4.43 รองลงมา ได้แก่ นักศึกษาที่เรียนที่วัด และนักศึกษาที่เรียนที่บ้าน มีความพึงพอใจเฉลี่ย 4.40 และ 4.02 ตามลำดับ

4. ผลการศึกษาสภาพปัญหาในการเรียนแบบออนไลน์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีต่อการสอนออนไลน์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ภายใต้มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ตารางที่ 2 ผลการสำรวจสภาพปัญหาในการเรียนแบบออนไลน์ของนักศึกษา

สภาพปัญหาในการเรียนแบบออนไลน์ของนักศึกษา	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
บรรยากาศไม่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ เช่น อากาศร้อน มีเสียงดังรบกวนสมาธิ	4.56	0.520	มากที่สุด	1
ไม่สามารถควบคุมตนเองให้มีสมาธิในการเรียนอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งคาบเรียนได้	4.54	0.522	มากที่สุด	2
ติดต่อเจ้าหน้าที่/หน่วยงานที่สนับสนุนการเรียนการสอนค่อนข้างยาก	3.68	0.718	มาก	10
สถานที่ที่พักอาศัยไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต	4.30	0.483	มาก	4
มีปัญหาด้านสายตา ทำให้ไม่สามารถมองจอ/อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เป็นระยะเวลานานได้	3.52	0.641	มาก	12
มีภาระค่าใช้จ่ายในการเรียนเพิ่มขึ้น เช่น ค่าอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ค่าโทรศัพท์ ค่าสัญญาณอินเทอร์เน็ต และค่าไฟฟ้า	4.52	0.508	มากที่สุด	3
การเรียนการสอนออนไลน์ ทำให้นักศึกษาห่างจากบุคคลภายนอกหรือบุคคลรอบข้าง	3.56	0.662	มาก	11
การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ทำให้การปรึกษาหรือสอบถามอาจารย์/เพื่อนไม่สะดวก	4.18	0.480	มาก	7
ระยะเวลาในการเรียนการสอนแต่ละคาบนานเกินไป ทำให้ไม่มีสมาธิในการเรียนจนจบคาบ	4.19	0.490	มาก	6
อาจารย์ผู้สอนสั่งงาน/การบ้านมาก ทำให้ไม่สามารถส่งได้ทันตามเวลาที่กำหนด	4.10	0.391	มาก	8
ไม่สามารถติดตามเนื้อหาที่อาจารย์สอนได้ทัน/เรียนไม่รู้เรื่อง ทำให้เกิดความเครียดในการเรียน	4.22	0.584	มาก	5
อาจารย์ผู้สอนแต่ละท่านใช้โปรแกรมในการสอนไม่เหมือนกัน ทำให้เกิดความสับสน	3.72	0.608	มาก	9
รวม	4.09	0.223	มาก	

จากตาราง พบว่า นักศึกษามีปัญหาในการเรียนแบบออนไลน์ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.09$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นปัญหาส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับมาก – มากที่สุด ปัญหาที่นักศึกษาพบในการเรียนแบบออนไลน์มากที่สุด คือ บรรยากาศไม่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ เช่น อากาศร้อน มีเสียงดังรบกวนสมาธิ

($\bar{X} = 4.56$) รองลงมา ได้แก่ ไม่สามารถควบคุมตนเองให้มีสมาธิในการเรียนอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งคาบเรียนได้ ($\bar{X} = 4.54$) และมีภาระค่าใช้จ่ายในการเรียนเพิ่มขึ้น เช่น ค่าอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ค่าโทรศัพท์ ค่าสัญญาณอินเทอร์เน็ต และค่าไฟฟ้า ($\bar{X} = 4.52$) ส่วนประเด็นที่นักศึกษามีความเห็นว่ามีปัญหาน้อยที่สุด คือ มีปัญหาด้านสายตา ทำให้ไม่สามารถมองจอ/อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เป็นระยะเวลานานได้ ($\bar{X} = 3.52$) และการเรียนการสอนออนไลน์ ทำให้นักศึกษาห่างจากบุคคลภายนอกหรือบุคคลรอบข้าง ($\bar{X} = 3.56$)

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่องความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ภายใต้มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีสมมติฐานในการวิจัย 3 ข้อ สามารถสรุปผลการศึกษา ทดสอบสมมติฐาน และอภิปรายผล ได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านหลักสูตรและเนื้อหา มากที่สุด

ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ด้านหลักสูตร และเนื้อหาอยู่ในลำดับที่สอง ($\bar{X} = 4.42$) ในขณะที่นักศึกษามีความพึงพอใจด้านการสอบและวัดผลประเมินผลมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$) รองลงมา ได้แก่ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.21$) ด้านผู้สอนและคุณภาพการสอน ($\bar{X} = 4.17$) และด้านปัจจัยเกื้อหนุน ($\bar{X} = 4.16$) ผลการศึกษาดังกล่าวแตกต่างจากผลการวิจัยของ สุขนิษฐ์ สังขสูตร และจอมเดช ตรีเมฆ (2564) ซึ่งได้ศึกษาความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ ในสถานการณ์การระบาดของ โรคติดเชื้อโควิด-19 ของมหาวิทยาลัยรังสิต พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจด้านปัจจัยเกื้อหนุนมากที่สุด ในขณะที่มีความพึงพอใจด้านการวัดและการประเมินผลน้อยที่สุด

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยพื้นฐานของนักศึกษา (สมณเพศ/เพศ อายุ ชั้นปี คณะ ช่องทางในการเรียน อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียน และสถานที่ที่นักศึกษาใช้ในการเรียน) มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่แตกต่างกัน

ปัจจัยพื้นฐานของนักศึกษา ได้แก่ สมณเพศ/เพศ คณะ ช่องทางในการเรียน อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียน และสถานที่ที่นักศึกษาใช้ในการเรียน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยที่แตกต่างกัน กล่าวคือ นักศึกษาที่มีสมณเพศ/เพศ คณะ ช่องทางในการเรียน อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียน และสถานที่ที่นักศึกษาใช้ในการเรียนแตกต่างกัน จะมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน ในขณะที่อายุและชั้นปีกับความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ไม่ที่แตกต่างกัน ผลการศึกษาบางส่วน ได้แก่ ปัจจัยเรื่องอายุและชั้นปี สอดคล้องกับงานวิจัยของโรชา ทองลาว และคณะ (2564, 617) ซึ่งได้ศึกษาความพึงพอใจของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน พบว่า ความแตกต่างของเพศ อายุ ชั้นปี และคณะที่สังกัด ไม่มีผลต่อระดับความพึงพอใจของนักศึกษา แต่ปัจจัยเรื่องเพศและคณะไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาดังกล่าว

เช่นเดียวกับงานวิจัยของพรพิมล เพ็ญประภา และธนวัฒน์ ชาวโพธิ์ (2565, 45) ซึ่งพบว่า ชั้นปีไม่มีผลต่อระดับความพึงพอใจของนักศึกษา

สมมติฐานที่ 3 นักศึกษาพบสภาพปัญหาในการเรียนแบบออนไลน์ในระดับมาก

เป็นไปตามสมมติฐาน ผลการสำรวจสภาพปัญหาในการเรียนแบบออนไลน์ของนักศึกษายู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) มีปัญหามากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ บรรยากาศไม่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ เช่น อากาศร้อน มีเสียงดังรบกวนสมาธิ ($\bar{X} = 4.56$) รองลงมา ได้แก่ ไม่สามารถควบคุมตนเองให้มีสมาธิในการเรียนอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งคาบเรียนได้ ($\bar{X} = 4.54$) และมีภาระค่าใช้จ่ายในการเรียนเพิ่มขึ้น เช่น ค่าอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ค่าโทรศัพท์ ค่าสัญญาณอินเทอร์เน็ต และค่าไฟฟ้า ($\bar{X} = 4.52$) ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุขนิษฐ์ สังขสูตร และจอมเดช ตรีเมฆ (2564) ซึ่งพบว่า นักศึกษามีปัญหาเกี่ยวกับไม่มีสมาธิในการเรียน มีการรบกวนของสภาพแวดล้อมรอบข้างขณะเรียน รู้สึกเบื่อ และมีใบงาน/การบ้านเยอะเกินไป เช่นเดียวกับผลการศึกษาของสุรชาติ พุทธิมา และชโรชินี ชัยมินทร์ (2564, 47) ซึ่งได้ศึกษาพฤติกรรมการเรียนแบบออนไลน์และความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ภายใต้สถานการณ์การระบาดของโรค COVID-19 พบว่า นักศึกษาประสบปัญหาด้านสภาพแวดล้อมมากที่สุด รองลงมาคือ ปัญหาส่วนบุคคล และปัญหาด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย" ได้ว่า โดยภาพรวมนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนออนไลน์อยู่ในระดับมาก. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักศึกษามีความพึงพอใจด้านการสอบและวัดผลประเมินผลมากที่สุด ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าจะพึงพอใจด้านหลักสูตรและเนื้อหามากที่สุด. นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นว่า ปัจจัยพื้นฐานบางประการ เช่น สมณเพศ/เพศ คณะ ช่องทางและอุปกรณ์ในการเรียน รวมถึงสถานที่เรียน มีผลต่อระดับความพึงพอใจที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ. ในทางกลับกัน ปัจจัยด้านอายุและชั้นปีไม่มีผลต่อความพึงพอใจ. อย่างไรก็ตาม การวิจัยพบว่านักศึกษายังคงประสบปัญหาในการเรียนออนไลน์อยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้. ปัญหาหลักที่พบคือ บรรยากาศที่ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ การขาดสมาธิ และภาระค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น.

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะจากที่ได้รับจากการวิจัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ต้องมีรูปแบบการบริหาร เพื่อสนับสนุนสมรรถนะของอาจารย์ผู้สอน และมีการสนับสนุนในด้านต่างๆ เพื่อให้การเรียนการสอนของนักศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยจะต้องดำเนินการบริหารจัดการและจัดสรรทรัพยากรให้แก่อาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาอย่างเพียงพอ เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน และการพัฒนาศักยภาพอาจารย์ผู้สอน

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ควรจะมีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเพิ่มเติม เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์และประมวลผล การศึกษาให้มีความชัดเจนและมีข้อมูลเชิงลึกมากขึ้น อาจใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In – Depth Interview) และหรือการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) นอกจากนี้อาจทำการศึกษาข้อมูลในแต่ละคณะเพิ่มเติมเพื่อให้ทราบถึงความแตกต่างของสมรรถนะของอาจารย์ผู้สอน และรูปแบบการบริหารของแต่ละคณะ เพื่อให้แต่ละคณะสามารถนำจุดเด่นหรือจุดแข็งของแต่ละคณะมาปรับและประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณทุนสนับสนุนวิจัยจากสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อสนับสนุนสมรรถนะของอาจารย์ผู้สอนมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ในยุคปกติวิถีใหม่ (New Normal)

บรรณานุกรม

- กาญจนา ปาสาตัง และนางสาวประภาพร จำเริญ. (2564). ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนออนไลน์ของนักศึกษาสาขา วิชาคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ [การค้นคว้าอิสระวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ธนะชัย สามล, พระมหาดรณ ปญญารุโณ และกัญจิรา วิจิตรวัชรารักษ์ (2566). การพัฒนาสมรรถนะของอาจารย์ผู้สอนออนไลน์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ภายใต้มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, 12(1), 29-44.
<https://so01.tci-thaijo.org/index.php/bkkthon/article/view/266016/176333>
- ณัฐศรีณย์ ทฤษฎีคุณ, ชีระวัฒน์ รัตนประภาเมธีรัฐ และจิระพันธ์ อ่อนเถื่อน. (2564). ความพึงพอใจของนักศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในรายวิชาสโตประสาท วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. วารสารดนตรีบ้านสมเด็จฯ, 3(2), 57-74.

- พรพิมล เพ็ญประภา และธนวัฒน์ ชาวโพธิ์. (2565). ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง. *วารสารวิจัยศรีล้านช้าง*, 2(5), 45-52. <https://ojs.mbuslc.ac.th/index.php/srj/article/view/104>
- ภูษิมา ภิญโญสินวัฒน์. (2563). จัดการเรียนการสอนอย่างไรในสถานการณ์โควิด-19: จากบทเรียนต่างประเทศสู่การจัดการเรียนรู้ของไทย. <https://tdri.or.th/2020/05/examples-of-teaching-and-learning-in-covid-19-pandemic/>
- สกนธ์ชัย ชะนูนันท์ และสุริยา ซาปู้ (2567). ผลกระทบของการเรียนการสอนออนไลน์ระดับมัธยมศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาด โรคโควิด-19: มุมมองของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 9(1), 117–134.
- สุขนิษฐ์ สังขสูตร และจอมเดช ตรีเมฆ. (2564). การศึกษาความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ในสถานการณ์การระบาด ของโรคติดเชื้อโควิด-19 ของมหาวิทยาลัยรังสิต. ใน *เอกสารประกอบการประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยรังสิต ประจำปี 2564*. (น. 1-12). มหาวิทยาลัยรังสิต.
- สุวิมล มธูรส. (2564). การจัดการศึกษาในระบบออนไลน์ในยุค NEW NORMAL COVID-19. *วารสารรัชต์ภาคย์*, 15(40), 33-42.
- สุรชาติ พุทธิมา และชโรชินี ชัยมินทร์. (2564). พฤติกรรมการเรียนแบบออนไลน์และความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ภายใต้สถานการณ์การระบาดของโรค COVID-19. ใน *เอกสารประกอบการประชุมวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ระดับชาติ ครั้งที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ “การขับเคลื่อนพหุวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน”*. (น. 47-66). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
- อโรชา ทองลาว และคณะ. (2564) การศึกษาความพึงพอใจของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ต่อการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ ประจำปีภาคต้น ปีการศึกษา 2563. *วารสารศิลปศาสตร์และอุตสาหกรรมบริการ*, 4(2), 617-632.